

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewitz-ter 7. szám alatt	Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.
---	--	--	---

Pályaválasztás előtt.

Makó, aug. 23.

A pályaválasztás gondoljai most örlik legjobban a szülőket. Ilyenkor dől el, hogy az elemi iskolán és a gimnáziumon keresztülvergődött ifjakból orvos, ügyvéd, mérnök, tanár, vagy hivatalnok legyen-e? Mert nálunk a lateiner és hivatalnoki élethivatásokon kívül szóba sem jöhet más pálya. Nem azért, mintha a magyar fiukat hajlamaik, a képességeik sodornák ezek felé az életcélok felé, hanem a magyar szülőknél érthetetlen hiúsága és rövidlátása miatt.

Kiirthatlan gyökeret vert bennünk az ostoba felfogás, hogy itt mindenki „ur” akar lenni. Az urhatnomság fogalma pedig kizár minden pályát, amely nem az egyetemen kezdődik, vagy nem a hivatalnoki számlára felé vezet. Nálunk a társadalmi osztályok hullámlása éppen azért egészségtelen, mert minden szülő arra törekszik, hogy a gyermekének a „társadalmi állását” biztosítsa. Ezért van az, hogy a zsidó értelmiség is, amely pedig a kereskedelem felfogásával küzdött fel magát a társadalom legértékesebb elemei közé, a második nemzedékben már elhagyja az ősi foglalkozást s a becsületessé s vagyonszerző foglalkozás helyett a legtöbb zsidó szülő a lateineri pályára kényszeríti gyermekét. A munkásember is hivatalnokot, iruokot, vagy kezelőtisztet csinál a fiából, amolyan felemás embert, aki félig ur, félig munkás s a társadalmi helyzetének fonák-sága hozza magával, hogy örökké elégedetlen a maga sorsával.

Valami megmagyarázhatatlan el-lenszenv, ostoba gőg okozza a lateineri és hivatalnoki pályák túlzufaltságát s a gyakorlati élet-pályák megvetését. A túlzufaltság idezi elő azt a nagy szociális nyomort, amely az országban dúl. Kiki elégedetlen a maga sorsával és ez természetesen is, mert a társadalomban egyes rétegek aránytalanul meg vannak terhelve. A nagy versengésnek a gyengék adják meg az árát, kik pedig többen vannak, az erőseknél.

Figyelemmel kell fogadni ily körülmények között a kultuszminisz-ternek azt az elhatározását, hogy a gyakorlati életpályákra készülő ifjuságnak a kereskedelmi iskolák-ban való támogatására ösztöndija-kat létesít. Ezen az uton talán si-

kerül évenként jó néhány arra való ifjut a gyakorlati pályák számára hódítani s ez által legalább némi-leg csökkenti azt a nagy nyomást, amelyet a túlzufalt pályákról ki-szoruló emberek az egész társada-lomra gyakorolnak. A rendelkezésre álló pénz a cél megvalósítá-sára édes kevés ugyan, utmutatás-nak és figyelmeztetésnek azonban elég.

Justh nyilatkozata

Az ellenzék további küzdelme.

Munkapárti képviselők beszámolóiban és kormánykörökben leg-utóbb gyakran lehet hallani oly ki-jelentéseket, hogy az ellenzék harci kedve csökkenében van és az az országos agitáció, melyet az ellen-zék a juniusi parlamenti esemé-nyek után megindított, már-már el-vesztette a talajt a lába alól. Kül-önböző és megbizhatatlan jóslatok harangoznak be a szeptemberben újból megkezdődő parlamenti kam-pány elé és éppen ezért szükséges-nek és érdekeseznek tartottuk, hogy magat az ellenzéki akció vezérét, Justh Gyulát kérdezzük meg ezek-ről a hírekről és az ellenzék ma-gatartásáról. A *Tornyan* tartózkodó Justh Gyula a következő nagyfon-tosságú nyilatkozatokat tette:

— A kormány éspártja a leg-nagyobb tévedésben ringatja ma-gát, ha azt hiszi, hogy az ellen-zék bármily tekintetben is enge-dett volna eddigi harcias állás-pontjából. Egy pillanatra sem gondoltunk arra, hogy magatar-tásunkon változtassunk. *Teljes erővel* megyünk ismét a harcba és ha a kormány azt hiszi, hogy őszszel reá nézve kedvezőbb lesz a szituáció, akkor abban — ala-posan csatlakozni fog. Szeptem-ber elején elmegey a *hódmező-vásárhelyi ellenzéki népgyűlésre* és ezzel magam is megkezdem a küzdelmet ott, ahol elhagy-tam. *Teljesen ki van zárva, hogy mi ezzel a kormánnyal békét kössünk* és éppen így ki van zárva az is, hogy tárgyi ered-mény nélkül, jogos kívánságain! teljesítése nélkül *bármivel* meg-egyezzünk.

Munkatársunk megemlítette ek-kor azt is, hogy a két legutóbbi

választást, a margittait és a bácstó-városit, szintén az országos han-gulat megfordulásával magyarázzák.

E két kerületben — válaszolta Justh — *olyan eszközöket* hasz-nált a kormány, amelyekkel mi szembe nem szállhattunk. Éppen ez a körülmény mutatja a leg-kiáltozóbban, hogy a mostani vá-lasztói jog tovább nem marad-hat meg. Ha ez a választói rend-szer nem változik meg, mi töb-bé fel sem lépünk, mert nem volna értelme, hogy embereinket céltalanul vigyük olyan küzde-lembe, ahol a pénz és az erő-szak ökvetlenül legyőzi őket.

— Bejelentette a kormány, — mondottuk, — hogy a képviselő-ház összeülése után nyomban be-nyújtja a tisztviselők *nyugdíjtörvé-nyét* és nem hiszi, hogy az ellen-zék ilyen üdvös munkából is ki-vonná magát.

— Ezek mind *alarendelt je-lentőségű dolgok* a választói jog nagy ügye mellett. Az a kíván-ság pedig, hogy mi menjünk bele az ő választótörvényjavas-latuk tárgyalásába, lehetetlen, mert azt a választójogot, amit ők akarnak, mi nem fogadhat-juk el. Mi tudjuk azt, hogy mos-tani küzdelmünk Magyarország jövődjé sorsát dönti el és ép-pen ezért teljes erővel készek vagyunk a legvégső harcra.

Ujabb százmilliók hajókra.

A hadvezetőség álmái.

A párisi Toms a szenzáció-val lepi meg a világot, hogy az osztrák magyar hadvezetőség új dreadnoughtok építését tervezi. A párisi lap levelezőjének értesítései szerint az a négy hadihajó, amely-nek építésére a delegációk felhatal-mazást adtak, csak első részlete en-nek a flottaprogramnak, amelyet a közös hadvezetőség meg akar valósi-tani. A második részlet költségeit a hadvezetőség már 1914-ben, a har-madikat pedig 1916-ban fogja kérni a delegációktól, úgy hogy a mo-narchiának nyolc esztendő alatt 12 elsőrangú dreadnought hajót szám-láló flottája lesz, a tengeri költség-vetés pedig évi 78 millióról 1920-ig fokozatosan 250 millió koronára fog emelkedni.

A párisi lap szenzációs híre a magyar közvéleményt nem lepi meg. Magyarországon mindenki tudta,

hogy a hadvezetőség nem fog meg-állni a négy első dreadnoughtnál, hanem a legközelebbi alkalmat fel-használja arra, hogy magyarányu terveit megvalósítsa. Az érdekes ósak az a dologban, hogy a had-vezetőség tengerészeti terveit most kürtöli világgá, amikor a kedélyeket még az acélsüví ügyek ügye iz-gatja s amikor egyelőre még az sem bizonyos, hogy vajjon a jövő évben lesz-e az országnak költségvetése. Mindezekkel azonban a hadvezető-ség nem törődik, hanem szalad nagyhatalmi fantómjainak hóbor-tos álmai után.

Kiverték a szemét.

Duhaj legények garázdálkodása.

Igazán el lehet mondani, hogy városunkban az éjjeli közbizton-ság annyira meglazult, hogy az ember mindig ki van téve annak, hogy a bálakból gőzös fejfel távo-zó honvédi legények minden pillanában minden ok nélkül leü-tik.

Az utóbbi időben igen gyakori-ak az ilyen esetek és csodálatos hogy részesei nagyobbára honvé-di legények. De nagyban hozzájárulnak a cselekmények elköveté-séhez a bálak is, melyekből Makón akár van annak ideje, akár nincs, szerfelett sokat tartanak. A sok bál tartása éppen nincs jó hatással az erkölcsök fejlődésére. Ezért jó vol-na a sok polgári bál számát kor-látozni, mert ha az erkölcsök a tapasztalt módon fejlődnek, el fog következni annak az ideje is, hogy a hatóság kénytelen lesz minden ilyen polgári bálát beszüntetni.

Csak pár nappal ezelőtt, mint értesülést, egy rövid hirben már megirtuk, hogy Szent István nap éjszakáján Kádár Mihály honvédi subanc az utcán minden ok nél-kül megverte Faragó Józsefet és Zimanek Jánost. Ennek az ügy-nek, mint a rendőrhatalósági vizsgá-lat kiderítette, elég érdekesen szo-moru jelleményei vannak mert ezt a botrányos éjjeli verekedést egy szövetkezett duhaj legénycsapat hajtotta végre és pedig olyan mó-don, hogy ennek következtében egy ártatlan ember: Faragó Jó-zsef *elvesztette a szeme világát.*

Magáról a botrányos esetről a következőkben tudósítunk:

Kádár Mihály, Apjuk György, Cz. Kis István, Cz. Kis Ferenc, Nagy

ÉRTESITEM

mentes pálin-kák, valamint

rumok és tea-rumok és min-denféle

liquörök

legelőnyösebb be-szerzési forrása

Iritz Sámuel özv.
cégnél M A K Ó.

György János, Sóki István, és Erdői István honvédi legények részt vettek a Szent István napja alkalmából rendezett egyik bálon.

Az itt felsorolt legények egyébiránt nem mások, mint rémei a Honvédek és Ujvárosnak, kik eddig még ugyaszólván minden vasárnap csináltak kisebb nagyobb verekedést, sőt nem egy alkalommal adtak dolgot a rendőrségnek is.

A Szent István napi mulatságon is együtt volt a híres verekedő banda, melynek tulajdonképeni vezére Kádár Mihály, ki ez alkalommal, mint a vallomásokból kiderült, biztatta társait, hogy: „*ma meg kell valakit vernit!*”

A mulatságon nem sikerült senkibe belekötöni, de talán csak azért, mert a mulatságon két rendőr is volt jelen és e körülmény tartózkodásra intette a legényeket, kik nem annyira mulattak, mint inkább unni és verekedni mentek a bálba.

Mint hogy a bálban a verekedés nem sikerült, hajnali három óra körül eltávozott a duhaj banda azaz a szándékkal, mint azt mindannyian elismerték, hogy majd csak találán az utcán valakit, akit megvernek.

Számitásukban nem is családkoztak. Ujvárosban a Gy. Varga János-féle gőzmalom előtt jött velük szembe a már munkába menő Zimanek János és a háta mögött csendesen lépdelt mintegy 50-60 lépéssnyire mostoha testvére: Faragó József.

Mikor a haramia banda a gyantulanul haladó Zimaneket megpillantotta, rárohantak és bottal, sörös üveggel és drótkötéllel agyba-főbe verték. Zimanekegy pár pillanatra elszédült, de sikerült neki futás által elmenekülnie támadói elől.

Már Zimanekegy jó távot volt, mikor a helyszínére érkezett Faragó József, ki csak annyit kérdezett a magukról megfellegette legényektől, hogy:

— Miért bántottátok az öcsémet?

— Miért? Azt mered kérdezni — ezért és akkor ő reá is rárohantak mindannyian és a náluk levő verekedő eszközökkel jól elverték. A bandának híres vezére: Kádár Mihály a nála levő drótkötéllel vágott keresztül a fején, melynek foszló sodrony szálai kivágták az ártatlan ember szemét.

Az esetről a rendőrhatalóság a bántalmazottak feljelentése alapján értesült és két napig tartott a kihallgatásuk, míg ma aztán beismerették tettüket és ellenük megindult a büntető eljárás.

Örüljétek kiszegedtek.

Szabad a vadászat.

Folyó hó 15-én megkezdődött a vadászat. Azóta nem félünk a puskaropogást halljuk. Most már éber kutyáinkra nincs szükség, tudják a kötelességüket azok is és elbujnak a puskalövés hangjára. Ha pedig valamelyik bátrabb lenne, dupla koloncot kössetek rá, mert különben reájuk is halál vár.

No de ebbe nyugodjunk bele, mert törvény, a mi törvény. Azonban épen az igen tisztelt vadász urak nem tartják be.

Folyó hó 15-én a véletlen kihajtott

a saját birtokomra. Épen akkor hajtották meg egy kis tábla kukoricát. Három vadász és tíz hajtó. Tölem átmentek a szomszédom földjére, melyben volt tizenhat sor kukorica. Végig ment benne tíz hajtó, olyan 10-12 éves gyermekek. Ugrandozva, bugdacsolva, a hogy lehetett. A vadász urak a szélén sétáltak lesve a vadat. Én is átsóáltam egyik vadászszal. Mikor egy nyul kiszaladt; a vadász utána lőtt, de nem sikerült, azt mondta az ur: no ezt elbeszélgettük. Mikor kiértünk a föld végére, nem állhattam meg, hogy hogy ne szóljak a főbérő urnak. Azt mondtam: tekintetes ur, nem állhatom meg szó nélkül, hogy ezt a vihar által összetört kukoricát ismét újra tapossák. Mert megjegyzem, hogy június hónapban egy igen nagy vihar vonult át és a kukoricánk majdnem teljesen a földön fekszik. Még az hozzá, hogy igen férgetes, a legnagyobb vigyázat mellett sem lehet közte el menni, hogy el ne törje az ember a szarát.

Mikor kértem a főbérő urat hogy ne törjék a kukoricát, azt mondta: ne tanítsan őt, tudja ő a vadász-törvényeket, mert ő 15 éve bérő és ő nagy pénzt fizet. Elmult 15-ike, őtet nem tilthatja el senki, mert az is benne van a vadász-törvényben, hogy a mely gazda őt a vadászatban gátolja, szigorúan büntetik. Én azt mondtam: régebben vagyok tulajdonos és nem is volt semmi bajunk, de most, mikor látom hogy kárt tesznek, nem állhatom meg szó nélkül. A másik vadász ur azt mondta, hogy nem várta volna egy intelligens embertől, hogy őket szórakozásukban zavarom. Hát tisztelt uraim, én nem vagyok intelligens ember, csak kisbirtokos paraszt vagyok, de annyi eszem mégis csak van, hogy meg tudom látni: kárt tesznek-e, vagy nem?

És most kérem az igen tisztelt vadász urakat, kíméljék meg azt az ugy is össze törött kukoricánkat még mi le nem törjük. Addig sétálgassanak a letarolt földön, esténként ugysis kijön a vad a kukoricából és ha a kukoricát letörjük, nem szól önöknek senki. Vagy pedig vadászszanak önök a saját birtokukon, hisz van önöknek akkora birtokuk hogy ötvenönknek nincs több.

Most pedig kisbirtokosok társaim ítéletek. Mert ezt a néhány sort nem épen a magam érdekébe tettem hanem többen felhívták a figyelmeimet. Minket érdekel legjobban. Azok a nagyobbak, akiknek tilosítva van a földjük, hallgathatnak, mert ezen a téren nem fáj a fejük.

Én határozottan tudom, hogy ha én tizedmagammal az ő nagy birtokukon előré-hátra ögyelognék, ők is szólnának.

Egy kisbirtokos.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemeze izé miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaíratbizonyítja jószágát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona. Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Napfény. Aug. 24. Szomb. Római kat. Beniti Pál. Gör. kath. Auguszt. 10. Lőrinc vt. Napkél 5 óra 6 percekor, nyugszak 6 óra 57 percekor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó, szeles idő várható, hősüléssel és elvélve csapadékkal. Sürgönyprógnózis: Változó, szeles, hűvösebb. Déli hőmérséklet: 18.9 Celsius.

— Bizottsági ülés a városnál. Megemlékeztünk már arról, hogy a város képviselőtestülete *Esperit* János dr. ügyvéd elnökelete alatt bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, hogy a Kálvária-utca kikövezése körül tanúsított mulasztásoknál kit terhel a felelősség? E bizottság e hó 28-án délután 3 órakor vizsgálja meg az ügyet.

— A női továbbképző tanfolyam. A Dmke. csanádmezei osztályának a Makón női továbbképző tanfolyamot szervező bizottsága augusztus hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a főgimnázium előadó termében értekezletet tart, melyre az érdeklődőket tisztelőtel meghívja, a jelentkezők szüleinek okvetlenül való megjelenését kéri. Az értekezlet tárgya a Női Továbbképző Tanfolyam módosztatásának megállapítása.

— Halálozás. Sulyos csapás érte *Mihelics* Károly főgimnáziumi tanárt. Felesége tegnap délután Buziás fűrdőn hirtelen meghalt. A közbecsülésben álló nő élénk részt velt Makó város társadalmi mozgalmában. Halála őszinte részvétet kelt a város társadalmának minden rétegében. Temetése holnap 24-én délután lesz.

— A belügyminiszter a hazárdjáték ellen. A belügyminiszter üdvös leiratot küldött ma Makó város rendőrkapitányi hivatalához. A leiratban azt mondja a miniszter, hogy tekintettel a sulyos megélhetési viszonyokra, a pénzügyi depressziójára és a gazdasági helyzet sulyos voltára, a rendőrhatalóságnak szigorúan öröködni kell a felülött, hogy a nyilvánosság szemébe elől elvont hazárdjátékok ne üzzenek. A belügyminiszter felhívja ennél fogva a rendőrkapitányi hivatalt, hogy éberem ügyeljen fel a kávéházak, korcsmák és vendéglőkre, hogy azokban az emberek hazárdjátékok ne folytassanak és az ilyen helyek felfedezése esetén a rendőrhatalóság a legszigorubb megtorló eljárást és intézkedést tegye meg. A miniszter leirata folytán reméljük, hogy a rendőrség, amely az utóbbi időben már amugy is szigoruan ügyelt a kávéházakra és vendéglőkre és több hazárdjátékos társaságot leplezett le, ezentul fokozott mértékben fogja üldözni a hazárdjátékokat.

— Bicyklis katonák Makón. A 20-ik honvédgyalogezred bicyklis hadosztályának 70 embere vonult ma keresztül a városban egy főhadnagy és két hadnagy vezetésével. A csapat itt Makón 15 perces pihenőt tartott s aztán tovább vonultak Arad-felé.

— Közkívánatra. Az iparos ifjak Szent István-napi előadásának óriási sikere a közönség körében oly nagy érdeklődést keltett, hogy aki élvezte az ujoól élvezni óhajta s aki nem volt ott, látni akarja s ezért az előadást vasárnap este újból megismétli a derék műkedvelő gárda. Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyek a hirdetett helyeken és a színházi pénztárnál kaphatók.

— Birtokváltások. Takács Imre s neje Sirokmán Viktória megvette özv. Báló Jánosné Sz. Nagy Rozál, Báló Rozál, János, Mihály, Anna és dr. Singer Mór ügyvédől, ezeknek

13 h. 1300 négyszögöl területű bognárzi szántó földjét 20000 koronáért, dr. Erdélyi Mihály ügyvéd megvette Szabó Bálintné h. Raffai Esztertől ennek 225 négyszögöl területű bányai szőlőföldjét 1015 koronáért. Szántó Sándor megvette testvérétől Szabó Ferencétől a 32 számú honvédi házhelynek felerészét 250 koronáért. Szabó Jánosné h. Bugyán Rozália megvette Nemet Imre s neje Alföldi Judittól ezeknek 492 négyszögöl területű verebasi szőlőföldjét 850 koronáért. S. Balint Sándor s neje Jó Katalin megvette Nacsá Istvánné Fodor Erzebettől ennek 1 h. 596 négyszögöl területű szántóföldjét 1800 koronáért.

— Szerencsétlenül járt munkás. *Reku* György 20 éves bádigos segéd, ki *Dégi* István Ferenc bádigos mestertől volt alkalmazva ma délelőtt forrasztás közben balkegyét megégette és sulyos sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt munkást beszállították a megyei kórházba, hol most ápolják.

— Sztrájkoló munkások. *Görbe* Sámuel makói gazdálkodó a céplési munkálatokhoz *Zelman* István és társai pítvarosi embereket fogadták meg, kik tegnap abban hagyták a munkát, miért is ma visszakísérték őket.

— Drágul a pénz. Bécsi tudósítónk jelenti: Ithon és a külföldön egyaránt kedveződenül szólnak a jelentések a pénzügyi helyzetéről. Berlinben olyan hírek terjedtek el, hogy az Angol Bank legközelebb felemeli a kamatálat. Ez ugyan most nem fog megtörténni, de a londoni magánkamatláb most olyan magas, hogyha a helyzetben lényeges javulás nem történni, az Angol Bank mégis kénytelen lesz felemelni a rátát. Az Osztrák-Magyar Bank helyzete szintén nem kedvező. Adóköteles bankjegyek vannak ismét forgalomban és a legközelebbi kimutatástól nem sok jót várnak. A magánkamatláb Bécsben ma ismét emelkedett.

— Tekedők figyelmébe. Az Erzsébet Vigadóban vasárnap, folyó hó 25-én *Purcsi* Károly zenekarának közreműködése mellett nagy díjkugliverseny rendezték. Kétúró ételek és italokról Zombori vendéglős gondoskodik. Kezdeté délután 2 órakor.

— A nagyságos asszony hitelbe vett bluz. Tanultságos történet hitelbe vásárolni akaró kúndé, szintugy hitelbe szívesen nem árusító kereskedők részére. A nagyságos asszony, aki közismert arról, hogy amilyen szívesen vásárol, olyan rosszul, sőt egyáltalában nem fizet, meglát egy kivánatos bluzt egy divatkereskedő kirakatában. Egy percig sem gondolkozik, hiszen a hozom-kundafiók, az „írja fel” vévők, a „jőjön elsején” vásárlók, ezek vesznek legkönnyebben, bemegey a boltba. Kiválogatja a bluzt, mi az ára, harminc korona, nem is sok, csak fepróbálok. Elvonul a divatárú-üzlet spanyolfala mögé, fepróbálja a bluzt és mivel sem a bluz, sem ára ellen nincs kifogása, mindjárt magán is hagyja. A régit becsomagoltatja, majd érte küldök. A kereskedő, szegény, tudja, hogy bucsut mondhat a bluzának örök időre, de le csak nem huzhatja a nagyságos asszonyról. A nagyságos asszony pedig büszkén fesseleg a korzón, ameyen egyáltalában nem látszik meg, hogy a viselőjének otthon maradt az erszénye, mikor vette. Mikor azonban a eseléd eljött az ócska bluzért, a kereskedőnek egy mentő-gondolata támadt. Mondja meg, lelkem, a nagyságának, hogy mikor a korzón sétált, akkor vettem észre, hogy a bluz slusszban szük, vállban bő, mellben huzódik, hát kéretem szépen, küldje vissza, kiigazítottam a varrónómmal ingyen. A nagyságos asszony visszaküldte a bluzt, igazítsák ki. Talán még most is igazítják, mert a kereskedő, akivel ez az eset valóban

meg történt — többszöri sürgetés után azt üzenté vissza a nagyságos asszonynak, hogy tévedett: nem a bluz szűk, hanem a hitel. A nagyságos asszony hitele. Ezt pedig csak készpénzzel lehet bővíteni. Ennek megtörténteig a bluzt nem adja ki.

Vége a kőborcigányoknak.

Az új csendőrségi utasítás.

A belügyminiszter zord rendelettel csapott le a kőbor cigányokra. Ez a rendelet, ha végrehajtása sikerül, egyszeriben véget vet a cigánykérdésnek, mert a csendőrség kezébe olyan hatalmat ad, amelylyel hamarosan véget vet a közbiztonságot régtől veszélyeztető cigánygarázdálkodásnak.

A rendelet köteleességévé teszi a csendőrnök, hogy a cigánykarakán kocsiját minden esetben motozzák meg. Távolítsák el róla a ponyvákat, vizsgálják át az ágy-neműeket és a rongyokat, szedik le a kocsi oldalait és azt, valamint a rudat, a saroglyát, szóval a kocsi minden részét kutassák ki, nincsenek-e rajta furások, amelyekben ezüstöt, aranyat rejtegetnek. Aztán foganatosítsák a motozást személy szerint. Ügyeljenek, hogy cafrangjaikon nincs-e varrott zseb. Az eljárás sikere érdekében joga van a csendőrnök bilincsre verni azt a cigányt is, aki még letartóztatva nincs.

Érdekes apróságok.

A legkisebb állam Európában Monaco fejedelemség, területe egy és fél négyzetkilométer; lakossága 19.000 főnyi. Andorra államnak területe 450 kilométer, de lakossága csak ötezer lélek körül van.

Megállapították, hogy egy fél kiló méz készítéséhez nem kevesebb, mint kétezer méh egész nyári munkája szükséges. Minden méh tehát átlag egy negyed grammal járul a tömeghez.

Egy millió újszülött leánygyermekből meghal az első életévben 128.734; egy millió fiúgyermekből 160.000, azaz 31.000-rel több.

A világtörténelem legvéresebb háboruja a harminc éves háború volt. Áldozatul esett átlag tíz millió emberélet, részben a csatában, részben különféle betegségek következtében.

A világ népességének minden ezer emberéből él Ázsiában 558, Európában 243, Afrikában 110 és Amerikában csak 32; az Oceániában 5 és Ausztráliában csak 2.

Franciaországban 81.600 népiskola van, Németországban 61.200, Magyarországon nem egészen 19.000. Es nálunk még nincs is minden iskolában tanítás.

A föld népessége körülbelül 1720 millió lélek.

Mahé szigetén (Indiai óceán) van egy tisztán korallkőből épített templom; ugyanúgy a legtöbb épület is négyzetletesre faragott koralldarabokból áll.

A nap több mint egy milliószor nagyobb, mint a föld; a legnagyobb hőmérséklete körülbelül 6000 fok.

Romániában legalacsonyabb a népműveltség; minden 100 újonc közül 645 nem tud írni-olvasni. A legnagyobb Németországban, ahol

csak 0.2 százalék nem tud írni-olvasni. Magyarországon a lakosság 47 százaléka analfabéta.

A kínai nyelvet mintegy 370 millió ember beszéli, utána jön a hindosztáni 130 millióval, azután az angol 124 millióval. A magyar nyelvét csak 10 millió ember beszéli.

A zsebórát Helé Péter találta föl 1510-ben; az ingaórát Huyghens 1656-ban.

A mozgófényképek első kísérletét Muybridge végezte tíz-husz egymás mellé állított fényképező készülékekkel, amelyeket villamossággal kapcsolott össze. A példán fölbuzdulva Lumière testvérek 1895-ben készítették az első használható mozgófénykép készüléket.

A villamosság másodpercenként 400.000 kilométert tesz meg; a fénysugarak csak 300.000 kilométert.

Lange nevű skandináv tudós az Amazon folyó mellékén egy tizenhat méter hosszú óriáskigyót talált; az eddig talált leghosszabb óriáskigyó 10-12 méter hosszú volt.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Egyforma állapotok.

A kereskedők állítása szerint évek óta nem történt meg az, hogy a gabonafélék ára ilyen hosszú időn át egyforma maradt volna. Most már ugyiszóván hetek óta nincs a gabona árában semmiféle árhullámlás. Ez magában véve még nem volna olyan baj, hanem az igen is baj, hogy a gabona ára a mai viszonyok között igen alacsony. Más években ebben az időben a buza ára mindig magasabb szokott lenni.

A mostani árnyhaságnak a kereskedők tulajdonképeni okát a nehéz tulajdonviszonyokban látják, mely különben jelenleg megbénít mindenféle kereskedést, veszélyel fenyeget minden kezdeményezést. Ezért pang az üzlet a budapesti gabonatörszén és ezért nincs nálunk sem élet a piacon.

Ma dacára annak, hogy az éjjel, főleg pedig a hajnali órákban esett az eső, a piacra elég buza került, így a kínálat most is messze túlszárnyalta a keresletet. A kereskedők alig mutattak valami kedvet a vásárlásra. A felhozott mennyiségnek egy kis részét a helybeli malmok vásárolták össze métermázsánként 20 korona 60 fillérért.

Árpában korántsem volt olyan nagy a felhozatal, mint búzában. Ami pedig az árpa árát illeti, itt sincs semmiféle változás, mert ma is 19 korona 80 fillérért kelt.

A kukoricát ma is sokan keresték a piacon, melyből meglehetősen kevés volt ma látható. Métermázsája ma is 20 koronáért kelt.

A hagymapiac, melyen más években ilyenkor a legpezsgőbb az élet, ma minden élénkség nélküli. És az állapot már így tart három hét óta. Az ár egyik piacon olyan, mint a másikon. A vörös hagymának métermázsája ma is 5 koronáért, a fokhagymáé pedig 7 koronáért kelt.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (139)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

III.

Oh! ha másként lenne, ha rendelné, hogy ne lássam önt többé, soha nem lenne erőm rászánni magamat!

„Bocsásson meg, hogy ily bánatot okozok önnek, de ön az egyetlen, akihez beszélek aggodalmaimról és ezek sohasem voltak ilyen élénkek, soha sem nehezedtek rám ilyen súlyosan.

Sajnálkozzék rajtam barátom; legyen ön jó és türelmes.

Ne növelje jelenléte által szomorú barátónje elméjének zavarát és aggodalmait.

Simonne.“

Ez a levél megdöbbenetett Jeant.

Az összes akadályok közül, melyek gátolhatták szerelmét, az egyetlen, melyre nem is gondolt, meredt fel előtte egyszerre ijesztőn.

Hirtelen a körülmények tüze sebb mérlegetésére lőn indítva s így eszébe jutott az a vallásos környezet, a melyben Simonne élt és a befolyás, melyet a lelkészek ott a hívőkre gyakorolnak.

Lehetetlennek tartotta, hogy akadjon elnéző gyontató, aki képes legyen megérteni a Divoirené gyöngéd hajlamának finom színárnyalatait.

Ellenkezőleg már látta képzeletében, mint feddi őt meg egy szigorú és kérlelhetetlen pap, hogy uralkodik fölülte megrémítve és kényszerítve őt, hogy vesse el örök-re ezt a vétke szerelmet.

Arra a gondolatra, hogy ismét elszakítja barátónjéitől ez a félelmetes közbelépés, a Jean szenvedélye kétségbeesett.

A toroni bucsuzás kábitó emléke és a Favergeshől kapott első levél az egész télen át reménykedő biztosságban tartotta Jeant.

Folyt. köv.)

Lapunk nyomdájában

egy tanulóleány

fizetéssel felvétetik.

Iritz Sámuel özv. cég

ITAL ÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literonkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 „
5 éves kajszin barack	3.— „
8 „ „ „	4.— „
10 „ „ „	5.— „
5 „ borpálinka	3.— „

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság“-ot megta-
lálja benne, amire
- szüksége van. -

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges

borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

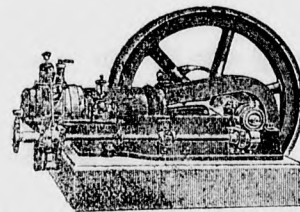
országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15. sz.
Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb.
Fényképes árjegyzék ingyen

Használt üvegfal

kerestetik megvételre. Cim a kiadóhivatal ban.

MOTOROK

benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.
Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:
Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

Aki eredeti KÖBANYAI gyári töltésű jó és

tiszta sört óhajt inni, forduljon Iritz Sámuel céghez.

Erzsébet vigadó megnyitás!

A Lonovics-sugárutonegész nagyvárosi arányokban és díszszel létesített

uj vendéglő és kerthelyiség

állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, hol is naponta kitűnő cigányzene mellett a legjobb italok, meleg- és hideg ételek pontos és előzékeny kiszolgálás mellett folyton kaphatók. — A rendkívül díszes, nyitott óriási csarnok, bálak, néptünnepélyek, társas összejövetelek tartására igen alkalmas.

Trifa Jenő budapesti első női zenekarával állandóan szórakoztatja a t. közönséget. — Belépő-díj nincs.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kéri — tisztelettel

ZOMBORY ÖDÖN, vendéglős.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter „	I. 15. — „	Háló kabátok	1.80 „
Delén bluzok	3. — „	Női nadrágok	1. — „
Himzett „	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csipke „	5. — „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák „	1.70 „	Fűző védő	I. 3. — „
Paplan lepedők	5. — „		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schiffon és Lüszter aísók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Tubarózsa-krém és kenőcs

az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növeését legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salófor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocchillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezés-sel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja!

Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! --- Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszertárában
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127.

Telefon-szám: 127.

Megérkezett!

500 drb. lendamaszt abrosz, ára	3, 6, 8, 10 korona.
200 drb. lendamaszt mlyő, ára	90 fillér.
Férfi ingek, fehér és színes	1:50, 2, 3 korona.
Gallérok darabja	20 fillér.
Arcfátyol métere	20 „
Himzések métere	15, 20, 30 „
Női keztyűk párja	30 „
Valódi francia selyem batiszt	50, 70, 80 „
Angol mosó zefirek	70, 80, 90 „
Remek női ruhaszövetek	60 fillértől 5 koronáig.
Férfi ruhaszövetek	3 koronától 6 koronáig.
500 tucaf vászonsebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucafja 2:30 korona. — Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.	

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

UJ ÜZLET! MEGNYILT UJ ÜZLET!

a Paskesz Testvérek könyv-, papir-, zenemű- és írószerkereskedése Makón, (Főtér) a Makói Takarékpénztár épületében.

Van szerencsénk értesíteni a mélyen tisztelt vásárló közönséget, hogy egy, a mai kor igényeinek mindenben megfelelő **könyv, papir, zenemű és írószerkereskedést** nyitottunk, hol e szakmába vágó cikkek a legutányosabb árak mellett szerezhethők be.

A midőn a m. t. vevőközönség pártfogását kérjük, nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a legújabb áruinkkal, de főleg olcsó áraink révén n. b. meglegedésüket minden tekintetben kiérdemeljük. Egyben felhívjuk az iskolába járó gyermekek m. t. szüleit a közelgő iskolai időnyre bevezetett olcsó árainkra, u. m. : **iskola táskák, könyvszijak, hegedű hurok és az összes iskolaszerekre.**

Az összes bel- és külföldi napi és heti lapok, folyóiratok előfizetési helye.

Nem szabad, dehog y szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játsza az eredeti „Eufon” tölcsernékülű beszélőgép, mely legújabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszerkirály”-

nál BUDAPEST, József-körut 15-1. Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kiviteiben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wäger „Hangszerkirály” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körut 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

